

ПРЕС КЛИПИНГ

02. децембар 2019.

НАСЛОВИ

Синдикати траже бољи положај и ограничење броја радника ангажованих преко агенција (стр. 3)

"Нови Закон о раду до краја 2021. године" (стр. 3)

Више новца за социјалну заштиту у наредној години (стр. 5)

Свако десето пензијско решење стиже после рока (стр. 7)

Струја од данас скупља за 3, 9 одсто (стр. 8)

У Београду протест са захтевом да се породиљама гарантује минимална зарада (стр. 9)

Статистика демантује председника (стр. 9)

Где су данас синдикати у Србији? (стр. 11)

Србија „одмрзава“ запошљавање у јавном сектору: Посао за више од 10 хиљада људи (стр. 15)

Синдикати траже бољи положај и ограничење броја радника ангажованих преко агенција

Аутор: Танјуг

Савез самосталних синдиката Србије поднео је свим посланичким групама у парламенту амандмане на Предлог закона о агенцијском запошљавању, који за циљ имају, како наводе, ограничење броја и унапређење положаја радника ангажованих преко агенција.

Амандманима се тражи да се ограничи број ангажовања агенцијски запослених радника на десет одсто у односу на укупан број запослених у фирми, како би се спречиле злоупотребе.

Предвиђено је и да се уведе солидарна одговорност послодавца корисника и агенције за исплату накнаде штете по основу повреде на раду и професионалног обољења уступљеног запосленог, као и да се повећа износ предвиђених прекршајних казни у случају кршења закона, односно да износ казни буде изједначен са казнама које предвиђа Закон о раду.

Синдикат тражи и обавезу агенције да достави доказ о банкарској гаранцији као услов за издавање дозволе за рад, која би била средство обезбеђења исплате зараде, накнаде зараде и накнаде трошкова агенцијским запосленима.

"Нови Закон о раду до краја 2021. године"

Београд - Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић каже да је доношење новог Закона о раду планирано до краја 2021. године.

Извор: Танјуг

Формирање радних група и јавна расправа о новом закону планирани су за наредну годину.

Привредна комора Србије је недавно предложила измене по питању боловања, а министар Зоран Ђорђевић истиче да је ова област добро регулисана и важећим законом.

"Када је у питању ова примедба, или сугестија, или предлог, више сам на страни синдиката и радника, јер мислим да је овај Закон о раду врло прецизно дефинисао како се користи боловање", рекао је министар.

Истакао је да члан 103 регулише, како се доказује боловање, а члан 170, став 3, тачка 3 и став 3, тачка 7 и став 4, кажу шта подразумева злоупотребу и како може да се докаже да је злоупотреба у питању.

И наредне године, један од приоритета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања биће израда социјалних карата.

"Процес израде социјалних карата је врло комплексан. Да није тако, не би 30 година чекали као држава да се то уведе. Мислим да је то најбољи начин да дођемо до једне праведније и транспарентније поделе. Да видимо шта имамо, чиме располажемо и какав нам је материјално - финансијски положај грађана".

Како истиче министар Зоран Ђорђевић, циљ Министарства је да систем рада центара за социјални рад буде унапређен и да се приближи стандарду најразвијенијих земаља Европе.

"Анализу смо завршили и предложили смо како и на који начин треба да буде стандардизована и како треба да изгледа будућа систематизација. Са сарадницима и неким стручним сарадницима из иностранства радили смо на томе да видимо како треба да изгледају нови модерни центри за социјални рад. Они треба да буду модуларни и унификовани за целу државу", рекао је министар.

Биће подељени у четири или пет различитих величина центара за социјални рад, који ће бити по броју запослених и по величини различити, али ће бити одређени према броју грађана које опслужују.

Приликом стандардизације центара за социјални рад водило се рачуна, како о безбедности социјалних радника, тако и о безбедности корисника, додао је.

Министар Ђорђевић, каже да ће Министарство и даље активно учествовати у борби за спречавање свих врста насиља.

"Радимо тренутно на изради стратегије превенције насиља над женама и мислим да ће она бити готова до краја ове године, што је по плану. И председница Владе се укључила и имали смо пар састанака на ту тему. Она жели да та стратегија буде ефикасна и да да на неки начин смерницу како треба да буде изграђен акциони план".

Министар Зоран Ђорђевић је рекао да нови Закон о осигурању у случају повреда на раду, који је у припреми, налаже да сви послодавци, морају да осигурају своје раднике.

Уколико послодавац није предузео све у складу са законом да заштити радника, онда ће осигуравајућа кућа, поред државе, да тужи тог послодавца, а може и сам радник зато што није добио адекватану заштиту и безбедност на раду.

Предвиђено је и да боловање до 30 дана не иде више на терет послодавца, већ да иде на терет осигурања, тако да уколико постоји злоупотреба, онда осигурање тужи радника, додао је Ђорђевић.

Више новца за социјалну заштиту у наредној години

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић изјавио је данас да је Министарство финансија препознало важност да се за наредну годину одвоји више новца за социјалну заштиту, за породицу и децу.

„Ми смо у односу на почетни план за 2019. годину, у 2020. добили 12,3 милијарде више, или 139,2 милијарде динара. Превасходно ће бити усмерене на развој социјалне заштите. Има неких нових ствари које желимо да уведемо, као што је даљи развој социјалних карата, затим за унапређење рада центра за социјални рад и свакако побољшање материјалног положаја и повећање неких надокнада, кад су у питању породица и деца”, рекао је министар рада у емисији Седмица Радио Београда 1, преноси Танјуг.

Ђорђевић је истакао да ће се и у наредном периоду водити брига о најстаријим суграђанима и потврдио повећање пензија у наредној години од 5,4 одсто.

Доношење новог Закона о раду планирано је до краја 2021. године.

Формирање радних група и јавна расправа о новом закону планирани су за наредну годину.

Привредна комора Србије је недавно предложила измене по питању боловања, а министар Зоран Ђорђевић истиче да је ова област добро регулисана и важећим законом.

„Када је у питању ова примедба, или сугестија, или предлог, више сам на страни синдиката и радника, јер мислим да је овај Закон о раду врло прецизно дефинисао како се користи боловање”, рекао је министар.

Истакао је да члан 103 регулише, како се доказује боловање, а члан 170, став 3, тачка 3 и став 3, тачка 7 и став 4, кажу шта подразумева злоупотребу и како може да се докаже да је злоупотреба у питању.

И наредне године, један од приоритета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања биће израда социјалних карата.

„Процес израде социјалних карата је врло комплексан. Да није тако, не би 30 година чекали као држава да се то уведе. Мислим да је то најбољи начин да дођемо до једне праведније и транспарентније поделе. Да видимо шта имамо, чиме располажемо и какав нам је материјално - финансијски положај грађана”.

Како истиче министар Зоран Ђорђевић, циљ Министарства је да систем рада центара за социјални рад буде унапређен и да се приближи стандарду најразвијенијих земаља Европе.

„Аналізу смо завршили и предложили смо како и на који начин треба да буде стандардизована и како треба да изгледа будућа систематизација. Са сарадницима и неким стручним сарадницима из иностранства радили смо на томе да видимо како треба да изгледају нови модерни центри за социјални рад. Они треба да буду модуларни и унификовани за целу државу”, рекао је министар.

Биће подељени у четири или пет различитих величина центара за социјални рад, који ће бити по броју запослених и по величини различити, али ће бити одређени према броју грађана које опслужују.

Приликом стандардизације центара за социјални рад водило се рачуна, како о безбедности социјалних радника, тако и о безбедности корисника, додао је.

Министар Ђорђевић, каже да ће Министарство и даље активно учествовати у борби за спречавање свих врста насиља.

„Радимо тренутно на изради стратегије превенције насиља над женама и мислим да ће она бити готова до краја ове године, што је по плану. И председница Владе се укључила и имали смо пар састанака на ту тему. Она жели да та стратегија буде ефикасна и да да на неки начин смерницу како треба да буде изграђен акциони план”.

Министар Зоран Ђорђевић је рекао да нови Закон о осигурању у случају повреда на раду, који је у припреми, налаже да сви послодавци, морају да осигурају своје раднике.

Уколико послодавац није предузео све у складу са законом да заштити радника, онда ће осигуравајућа кућа, поред државе, да тужи тог послодавца, а може и сам радник зато што није добио адекватану заштиту и безбедност на раду.

Предвиђено је и да боловање до 30 дана не иде више на терет послодавца, већ да иде на терет осигурања, тако да уколико постоји злоупотреба, онда осигурање тужи радника, додао је Ђорђевић.

Свако десето пензијско решење стиже после рока

Закон предвиђа да прва пензија стигне за 60 дана, а недостатак података може да успори први чек, кажу у ПИО

Аутор: Јасна Петровић-Стојановић

Крај сваке календарске године је за оне пензионере који стичу услов за пензију време када се запитају колико ће дуго чекати на први пензијски чек и колика ће им пензија бити. Ово питање посебно занима оне бивше запослене који су због малих плата ионако једва спајали крај с крајем, па размишљају како да преброде период док им прва пензија не буде уплаћена на рачун или им поштар не зазвони на врата.

У Фонду за пензијско и инвалидско осигурање одговарају да пензионери не треба да се брину. Законски рок за доношење решења о правима из пензијског инвалидског осигурања је до 60 дана и у више од 90 одсто случајева Фонд доноси решења у овом року. То значи да се на сваких 10 примљених захтева за девет осигураника решење о праву донесе у законском року.

На питање када се овај рок може пробити и чекање одужити, у фонду истичу да се то догађа када недостају подаци за све периоде осигурања, па се поступак продужава до обезбеђења података.

Разлози због којих се на решење чека дуже од два месеца су некомплетни подаци о стажу, зарадама и висини доприноса, а најчешће се то дешава због неуплаћених доприноса за ПИО. Поступак може да се одужи и уколико послодавац није уредно достављао Фонду ПИО пријаве М-4 за раније године, али и због непостојања правне и финансијске документације о радном ангажовању и прибављања доказа о радном ангажовању запослених који су радили ван Србије. Један од разлога је и то што се понекад дуже чека на потврђивање података о стажу у другим државама за оне бивше запослене који су део стажа остварили у иностранству.

Ако су испуњени услови за остваривање права на пензију, али се на основу чињеница и података утврђених у матичној евиденцији не може одлучити о коначном износу пензије, доноси се привремено решење о аконтативном износу пензије. У овом решењу мора бити изричито наглашено из којих разлога није могуће одредити коначан износ пензије.

У Фонду ПИО истичу да се аконтативан износ пензије одређује према подацима којима фонд располаже и усклађује се на начин предвиђен за усклађивање пензија. Након утврђивања недостајућих чињеница и података, привремено решење се по службеној дужности замењује решењем којим се одређује коначан износ пензије од дана утврђивања права на пензију.

Сходно одредбама закона, које се примењују од 30. септембра 2018. године, у случају да у року од три године од дана правоснажности привременог решења нису утврђене недостајуће чињенице и подаци, аконтативни износ пензије постаје коначан, о чему се доноси решење по службеној дужности па привремено решење постаје трајно.

На питање да ли има случајева када су пензионери разочарани износом пензије јер су очекивали више и како их убедити да су погрешили они, а не Фонд ПИО, добили смо одговор да се, сходно Закону о ПИО, пензије обрачунавају на основу података утврђених у матичној евиденцији фонда. И то на основу јасно утврђене формуле, а висина пензије директно зависи од дужине стажа и висине уплаћених доприноса за цео стаж осигураника.

Пензионери, у складу са законом, имају право да против првостепеног решења поднесу жалбу у року од 15 дана од дана пријема решења. Уколико имају било какве недоумице или им је потребно појашњење о томе на који начин се обрачунава пензије, увек се могу обратити Фонду ПИО.

Такође, у свим филијалама фонда постоји и бесплатна правна помоћ, где сви грађани могу добити одговоре, појашњења и упутства у вези са остваривањем права из ПИО.

Струја од данас скупља за 3,9 одсто

Електрична енергија за домаћинства од данас је скупља за 3,9 одсто, што ће рачуне домаћинстава за просечну месечну потрошњу увећати за 100 до 150 динара.

Цена струје није мењана дуже од две године, а ово поскупљење одобрила је Агенција за енергетику, а и даље је међу најнижим у региону.

Струја у Србији јефтинија је за 7,2 одсто него у Македонији, чак 18,9 одсто него у БиХ, 24 одсто него у Албанији, 35,8 одсто у односу на Бугарску, 79,97 одсто нижа него цена струје у Хрватске, 85 одсто од Румуније, 125 одсто од Словеније.

Министар Александар Антић најавио је поскупљење струје прошлог месеца, уз напомену да струја за индустрију неће поскупети.

„Последњи пут је цена струје значајније подизана 2015. године, 2016. и 2017. била је минимална корекција, 2018. и 2019. није било корекције”, рекао је Антић.

„Имали смо оправдане захтеве енергетских компанија, све већи је улазак обновљивих извора енергије, има трошкова преношења те енергије, али постоји и значајан раст цена струје на светском тржишту”, образложио је раније министар, преноси Танјуг.

У Београду протест са захтевом да се породиљама гарантује минимална зарада

Неколико десетина грађана, међу којима жене с бебама у колицима, протестовало је данас испред Скупштине Србије у Београду, а потом и испред Владе.

Пише: Бета

На позив Удружења „Маме су закон“ захтевали су промену Закона о финансијској подршци породицама с децом, односно брисање одредаба на основу којих се током породиљског одсуства смањују примања жена које раде у „сивој зони“.

Представница Удружења, Татјана Мацура, која је и посланица Странке модерне Србије у Скупштини Србије, изјавила је за агенцију Бета да Закон о финансијској подршци породицама са децом дискриминише жене које имају мање од 18 месеци повезаног радног стажа, породице које имају децу са инвалидитетом, као и жене које имају висока примања, односно плату већу од три просечне зараде.

„Током трудничког боловања не обрачунавају се порези и доприноси, тако да када када жена оде на породиљско одсуство, она за тај период нема повезан радни стаж, што умањује примања или може и да изгуби право на њих“, рекла је Мацура.

Она је рекла да су захтеви са протеста да се женама током породиљског одсуства гарантује бар минимална месечна зарада, да се жене – пољопривредни осигураници изједначе са женама које су запослене на други начин, као и да се време повезаног радног стажа пре породиљског одсуства за све смањи на 12 месеци.

Закон о финансијској подршци породицама с децом ступио је на снагу јула 2018. године.

Поводом изјаве Вучића да ће Србија захваљујући великом опоравку индустрије расти четири пута брже од земаља ЕУ

Статистика демантује председника

Пише: Милош Обрадовић

Привреда Србије расте четвороструко брже од Европске уније, изјавио је јуче председник Србије Александар Вучић позивајући се на податке ММФ-а.

– По процени Међународног монетарног фонда, економије земаља Европске уније бележиће раст од један одсто, док ће економија Србије расти четири одсто – поручио је Вучић гостујући на ТВ Пинк.

Поред тога што тврдња није сасвим тачна, економисти истичу и да оваква поређења не дају праву слику економске развијености. За почетак, према Светском економском прегледу из октобра 2019. године, ММФ је проценио да ће ове године привредни раст Србије бити 3,5 одсто, док ће еврозона расти по стопи од 1,2 одсто. Уколико се испостави и да је пројекција НБС од 3,6 одсто за ову годину тачна, то је разлика од три, а не четири пута.

Додуше Вучић је прекјуче у Крагујевцу рекао да има „наговештај да ће (привредни раст) бити и четири одсто“ и то је приписао великом опоравку индустријске производње. Јуче је пак Републички завод за статистику објавио резултате индустријске производње која је у октобру ове године била већа за свега 0,5 одсто него у октобру прошле године, док је у првих 10 месеци ове године за 0,7 одсто мања него у истом периоду лане, па остаје недоумица о каквом је то индустријском опоравку Вучић говорио.

**MMF prognoza
privrednog rasta
za 2019. i 2020.**

Zemlja	(u procentima)	
	2019.	2020.
Srbija	3,5	4,0
Hrvatska	3,0	2,7
Mađarska	4,6	3,3
Bugarska	3,7	3,2
Rumunija	4,0	3,5

Ови подаци бацају сенку и на његову прогнозу да би ове године раст БДП-а могао достићи четири одсто.

Ако погледамо прогнозе ММФ-а за 2020. годину, Србији се прогнозира привредни раст од четири одсто, а еврозони истовремено 1,4 одсто, па је разлика чак и мања од троструке.

Међутим, чак и да су подаци тачни, они не показују праву слику привредног развоја с обзиром да се упоређују неупоредиве економије.

На пример, ММФ предвиђа раст БДП-а Аустрије у 2020. години од 1,7 одсто, а Србије од четири одсто, скоро 2,5 пута више. Ипак БДП по становнику Аустрије ће порастати са 50.022 долара на 51.330 долара, што значи да ће прираст дохотка по глави једног Аустријанца бити 1.308 долара, а прираст дохотка по глави Србина 594 долара. Више него двоструко мање.

– Важан је апсолутни износ. То се једе, од тога се живи, а не од процената – истиче економиста Данило Шуковић додајући да је поређење неупоредивих ствари заправо манипулација грађанима.

– Раст БДП од два одсто Холандије је дупло већи од нашег раста од пет одсто и то по становнику. То значи и да са већом стопом раста ми и даље заостајемо – оцењује Шуковић и додаје да је некоректно тако представљати податке. „Ако није економиста, требало би да има неког стручњака око себе, јер са овим стварима треба бити опрезан. Не треба уливати лажну наду, а с друге стране народ лошије живи“, сматра он.

Милојко Арсић, професор на Економском факултету у Београду, напомиње да је прогноза ММФ-а за ЕУ за следећу годину 1,6 одсто, а за еврозону 1,4 одсто, па се поставља питање одакле оних један одсто о којима председник говори.

– Пре свега требало би славити резултате, а не очекивања. Тако су многи с разлогом очекивали да Србија освоји злато на Светском првенству у кошарци, а то се није десило. Такође, природно је да мале неразвијене земље расту брже. ММФ је прогнозирао за нас и Албанију раст од четири одсто, што је највише у Европи, јер смо међу најнеразвијенијим. Дакле, треба се поредити са сличним земљама, за нас су то земље Централне и Источне Европе – оцењује Арсић.

Иначе, према прогнози ММФ-а Србија уз Албанију ће у Европи са четири одсто имати највећи привредни раст наредне године, али ће имати међу најмањим прирастом дохотка по становнику у региону. Према подацима ММФ-а, у 2020. наш БДП по становнику ће порастати за 594 долара, док ће хрватски бити већи за 696 долара, бугарски за 615 долара, румунски 931 долара, а мађарски за 1.072 долара.

Поред тога што поредимо неупоредиво, такође је питање и оправданости коришћења краткорочних података за дугорочне пројекције. Економиста Љубомир Маџар истиче да је мала вероватноћа да Србија оствари раст од четири одсто.

– Погрешно је гледати резултате у једној или две године, јер могу да се десе случајна одступања у стопама раста. Рецимо да у једној години подбаци пољопривреда и да се у следећој врати на нормалу, а прикаже се као висок раст – сматра Маџар. Поред тога он додаје и да наш низак ниво развоја и заостајање у расту последњих деценија и „нарочито у последњој деценији“, тражи много више стопе раста од ових које ми правимо.

Где су данас синдикати у Србији?

Досегнути планетарни ниво економских, социјалних и политичких неједнакости и растуће поларизације говори да живимо у доба екстрема. У току је очито глобална битка за будућност.

Пише: Зоран Стојиљковић

Србија у овом погледу није никакав изузетак. Србија је данас слаба, прецизније селективно слаба, лукава држава окренута интересима корпоративног капитала и њихових домаћих извођача радова. Држава ухваћена у коруптивне мреже политичког клијентелизма и партијског запошљавања.

Држава у региону који се сав опасно демографски празни.

Талас протеста широм света, као и код нас, резултат је три међусобно повезана узрока. На првом месту беса због растућих неједнакости и осећаја неправде. Друго, срцбе због системске,

политичке корупције. И треће, због фрустрација које стварају ауторитарно популистички режими затварајући медијски и јавни простор за демократску расправу.

У позадини протеста је осећај стрепње, несигурности и чак страха од непредвидиве будућности. Још пре неадресираног беса и потраге људи за смислом, надом и осећајима солидарности и поверења.

Какву улогу у томе имају данас синдикати у Србији ?

Извор: ИПСОС, октобар, 2019.

Кључни ресурс или валута за “тржишну“ моћ и размену организација попут синдиката је њихов политички капитал. Политички капитал је у својој суштини моћ мобилизације подршке и поверења.

Поверење у синдикате као своје колективне актере или заступнике можемо имати по два основа.

Прво, ако верујемо да они раде за нашу ствар, односно да говоре истину, испуњавају дата обећања и раде у корист солидарности, социјалне правде и смањења неједнакости.

Друго, поверење је у основи одређено и проценом о способности и капацитетима синдиката да се прихваћени циљеви и вредности и практично остваре.

Последично, чак и кад верујем да неко настоји да реализује моје интересе то не значи да ће уживати моје поверење и подршку јер га процењујем као слабог, неутицајног и лоше организованог и нејединственог социјалног и политичког играча.

Добијени налази који показују дуго већ да је у синдикате неповерење троструко, у последњем октобарском таласу истраживања чак четвороструко веће од поверења говоре да је у Србији и не само њој, управо о томе реч.

Није никаква утеха синдикатима што од мањка поверења болују и други актери у јавном пољу између грађана и политичких власти – медији, НВО, професионална удружења и, пре свих, политичке партије.

По правилу, млади и Београђани су натпросечно неповерљиви или удаљени од синдиката.

На другој страни, питање је и шта ће ти немоћни и маргинализовани синдикати када ствари решава партијска књижица?

Последично, вртимо се у зачараном кругу који чине синдикати лишени угледа и утицаја и грађани и запослени заробљени страхом и/или апатијом и девизом : ако не можеш да их победиш – придружи им се.

У основи поверења и неповерења је заправо осећај синдикалног идентитета – раширености става да није глупо бити солидаран, протестовати и синдикално се организovati, односно удео од ни петине анкетираних који како-тако верују синдикатима.

Извор: ИПСОС, октобар, 2019.

По ширини прихваћености синдикалне методе деловања могу се поделити на три групе активности.

Најприхваћеније и уједно посебно драге присталицама власти су преговарачке стратегије вођења социјалног дијалога и потписивања колективних уговора.

Следе затим активности лобирања и заступања циљева у партнерству са другим организацијама цивилног друштва и на крају протести и штрајкови.

Примера ради, очекивано, нешто изнад просека за ангажовање на социјалним мрежама и за умрежавање са ОЦД и професионалним удружењима, па и штрајкове и протесте, су припадници млађе средње генерације и образовани из урбаних средина. Њима се у том опредељењу придружују и присталице опозиционих партија, ПСГ посебно.

Дилема је, међутим, шта направити у ситуацији крајње неравнотеже моћи са раширеним страхом запослених и неверицом у ефекте штрајкова?

Ипак, „ Друштвени покрети користе маршеве, односно протесте и штрајкове како би очували почетни импулс и потврдили идентитет, али се до осетне промене долази другим средствима. Стога је најдрагоценији ефекат масовног протеста управо промена у самим учесницима, када окусе колективну снагу која им је потреба да би остали у својој борби.“ (Лени Кауфман, Тхе Нев Њоркер, 08.10.2018).

Синдикатима једино остаје умеће коришћења и стратешког обједињавања различитих тактика и метода деловања. Оно укључује и образовање и ефикасну мобилизацију сопствених кадрова и ресурса и благовремено реаговање на изазове.

У том оквиру посебан је значај успостављених партнерстава и синергије деловања са пријатељским медијима, НВО и академском заједницом..

Извор: ИПСОС, октобар, 2019.

Политичка стратегија и ангажовање у пољу политике је од не мањег значаја за синдикате. У том оквиру могуће релације синдиката према политици и изборима могу се по степену прихваћености од стране запослених и грађана, поделити у три, односно четири групе.

Убедљиво највећу, готово двотрећинску подршку ужива модел активне улоге изградње сопствене синдикалне политичке платформе а онда пропитивања сагласности са њом изборне политичке понуде. Закључци до којих се дође нису порука директне подршке некоме од актера већ служе као оријентир за чланство и симпатизере. Ставу о активном односу и изградњи сопствене платформе али без директне поруке подршке су најсклонији припадници радног континента између 30 и 60 година.

Очекивано, синдикате би уз своје партије или на њиховој листи натпросечно, дакле више од петине, волели да виде активисти странака, посебно СПС, а самостални политички наступ би тек нешто више од десетине свих анкетираних волели да виде политички неодлучни.

Кључна дилема је, међутим, како своје ставове и предлоге учинити политички наплативим ако нема поузданог политичког партнера синдикатима, нити довољног простора и јединства око њиховог сопственог политичког и изборног наступа ? При томе на још увек практично политички маргинализованој теми иако иако се ради о питањима која живот значе.

Основни проблем је што је, због почетне доминације националних подела и идентитета, као и каснијег присутног посткомунистичког протржишног ентузијазма, социјална и економска агенда остала и потиснута и празњикава и неспецификована. Наиме, због израженог притиска корпоративног капитала, простор политике остао је и без озбиљне и одговорне просиндикалне политичке понуде. Оно што већини сиромашног бирачког тела и обећају у изборној кампањи испуниће само у мери у којој то није у супротности са интересима крупног капитала.

Последично, раширено је разумевање да су за запослене и синдикате све партије исте, односно једнако неприхватљиве. Популизам и раширени клијентелизам и партијско запошљавање су ствари довеле до краја. Ако не можеш лако да мењаш ствари и немаш коме да верујеш онда се примири или подмири партијском припадношћу која доноси конкретну тренутну корист.

Како изаћи из зачараног круга без већег присуства у јавности, организованости, борбености и солидарности ?

* * *

Крајње незавидна позиција синдиката је “казна” за немоћ да се заустави деценијска пракса маргинализације радништва и сиромашења друштва, уз растуће неједнакости али и произведеног мањка солидарности.

Можда најпоразнији податак представља истраживачки налаз да за синдикалне централе у Србији није чула приближна половина анкетираних. Ако њима прибројимо и сваког шестог – седмог који није у стању да дефинише свој однос према њима могло би се закључити да за две трећине грађана синдикати готово да не постоје.

Наћи излаз из апатије и пробудити наду, учинити себе и своју позицију препознатљивим а онда доследношћу стећи поверење и акционо увезати све радно ангажоване је пут из лавиринта.

Могу ли то синдикати и имају ли кредибилне савезнике на том путу ?

Аутор је председник УГС Независност

Србија „одмрзава“ запошљавање у јавном сектору: Посао за више од 10 хиљада људи

Пише: Мира Канкараш Тркља

Потпуно укидање Закона о забрани запошљавања у јавном сектору, које ће, према речима премијерке Ане Брнабић, Влада вероватно предложити на крају ове године, могло би да донесе стални посао за више од 10.000 људи на стручним пословима, неопходним за функционисање институција у пуном капацитету.

Небојша Пејчиновић из синдиката Независност каже да су у том синдикату са одобравањем примили вест о укидању забране запошљавања у јавном сектору. Ефекти тог Закона, донетог 2014. године, нису били само у рационализацији него и у драстичном смањењу запослених. Зато су се, каже он, за његово укидање залагали још почетком ове године, пошто су економски показатељи у држави томе ишли наруку.

„Анализирајући ситуацију на нивоу целокупног јавног сектора констатовано је да је у одређеним делатностима, нарочито у здравству, недостатак кадрова, посебно одлив млађе популације, веома забрињавајућ. Ништа боља ситуација није ни када су у питању државни службеници у одређеним државним органима, као што су Пореска управа, Управа за извршење кривичних санкција, у многим судовима“, каже Пејчиновић за Спутњик.

Дефицит запослених у социјалној заштити

У Геодетском заводу је, како подсећа, тешка ситуација била до ове године, када је ипак расписан конкурс, па је тај недостатак од скоро 20 одсто систематизованих места надокнађен.

Тешко је и у сектору социјалне заштите, где је број социјалних радника сведен на минимум који доводи у питање адекватан рад тих служби.

Десетковани су, додаје он, и многи органи на локалном нивоу.

„Сама старосна структура запослених у јавној администрацији је таква да показује неопходност пријема младих кадрова. То што данас имамо је ангажовање млађе популације углавном у неформалном облику, путем уговора о привременим и повременим пословима, што је за младе људе незадовољавајуће, како у погледу висине примања тако и у односу на

њихов радни статус. Зато и није чудо што велики део наше омладине сваке године напушта земљу“, упозорио је Пејчиновић.

Колико нових радних места

Зато он сматра да ће одлука о укидању забране запошљавања допринети не само да многе јавне службе функционалније послују, него ће утицати и на спречавање миграција.

На питање колико би нових радних места донело укидање забране запошљавања, Пејчиновић одговара:

„Наше су процене да би то у овом тренутку могло да доведе од 10.000 до 15.000 нових радних места за којима заиста постоји потреба. На тим радним местима неко већ ради, али под уговорима који су заиста дискриминаторски. Ако људи кроз уговоре о привременим и повременим пословима раде послове државне управе или управни поступак, што је спорно и са законског основа, зар није логично да они буду вредновани као и сви они други који су у сталном радном односу, ако већ тај посао ради и ако постоји потреба за таквим радним местом“, мишљење је Пејчиновића.

То би, практично, значило да би од великог броја оних који у јавном сектору раде под уговором у сталан посао било преведено десетак хиљада оних који раде на стручним пословима, који су неопходни да би систем или институција радили у свом пуном капацитету, објашњава саговорник Спутњика.

Он подсећа да је, када је закон донет, било 560.000 запослених у јавном сектору и да је број запослених пао у односу на ту цифру за 100.000. Додаје, међутим, да је о цифрама незахвално говорити јер је по нашем закону запослен само онај ко је у сталном радном односу, или ради на одређено.

Подаци о броју запослених су, каже, вероватно доступни Министарству државне управе, које је радило на тим анализама, али генерално нема их ни Завод за статистику, ни друге институције које се тиме баве.

Деценија забране запошљавања

Пејчиновић напомиње да забране запошљавања у јавном сектору, практично, трају од 2009. године. Од тада до доношења Закона о забрани запошљавања 2014. године, сваке године је Влада доносила одлуке о максималном броју запослених по органима, које су ишле у правцу смањивања радника.

Никаквог запошљавања у јавној управи по доношењу Закона није било пуне три године, па су, како каже, у војсци били суочени са проблемом да су због пензионисања људи многи послови и питања у области одбране били доведени у питање.

„Онда се на крају са свим тим одливима дошло на неких 460.000 запослених, што је показало да ми у овом тренутку на основу броја становника, привредног раста и осталих критеријума имамо мање запослених у јавној управи на хиљаду становника него што је то просек у Европи“, приметио је саговорник Спутњика.

Он је указао на још једну добру страну укидања забране запошљавања. Она ће у значајној мери да допринесе једном од праваца реформе јавне управе, односно администрације. Реч је о дигитализацији, која је везана за нове технологије и нова знања и вештине, што је пријемчивије младим људима. Пејчиновић напомиње да су они у овом тренутку спремнији да се ухвате укоштац са изазовима е-управе, него што су то тренутно запослени, чији је просек старости 52-53 године.